

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, RUGPJŪČIO–AUGUST 20, 2019 • Vol. CX NR. 97

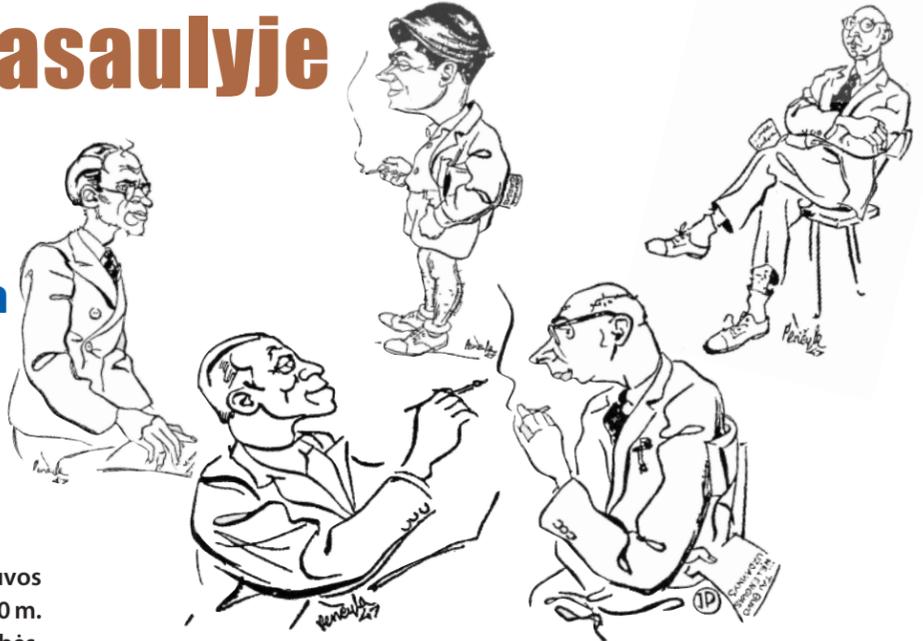
Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-19-2019

Atstovavusi laisvam lietuviškam žodžiui pasaulyje

Lietuvių žurnalistų sąjungos veikla Vokietijoje, JAV ir kitur

DOMAS ŠNIUKAS

Kovo mėnesį paminėjome Lietuvos žurnalistų sąjungos 90-metį. 1940 m. Lietuvai netekus nepriklausomybės, šios organizacijos darbus užsienyje tęsė Lietuvių žurnalistų sąjunga. Apie juos kalbama šiame straipsnyje.

1940–1941 m. vienas po kito Lietuvą aneksavo du grobikai – komunistinė Sovietų Sąjunga ir nacistinė Vokietija. Pirmoji ją pavadino Sovietų Socialistine Respub-

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos antrojo suvažiavimo dalyviai H. Blazas, S. Urbonas, J. Kardelis, J. Pronskus ir A. Merkelis. Šveinfurtas, Vokietija, 1947 m. J. Penčylos šaržai

lika, o antroji – Ostlando generaline sritimi. Kartu su visu gyvenimu į jų geležines rankas pateko spauda, radijas ir žurnalistai. Sovietai vadinamosios Liaudies vyriausybės rądomis likvidavo Lietuvos žurnalistų sąjungą (Lietuvos ŽS), trumpo valdymo metu spėjo dalį žurnalistų iš-

tremti į Sibirą, nuteisti, o vėliau nužudyti. Naciai dar labiau sustiprino cenzūrą, būrį spaudos darbuotojų išsiuntė į Štuthofio koncentracijos stovyklą. Grįžtant Rytų frontui, daug žurnalistų vis dėlto ryžosi trauktis su rudoju velniu, užuot sulaukę raudonojo. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Kinas yra tobula forma save realizuoti – 6 psl.

Lietuvių fronto bičiulių politinis savaitgalis – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Amerikiečiui Matui labiau patinka Lietuva

Matas Metlevski

Tado Stackevičiaus nuotr.

Filmo plakatas

Amerikos lietuvio režisieriaus Tomo Vengrio filme „Gimtinė“ („Motherland“) pagrindinį herojų suvaidinęs **Matas Metlevski**, gyvenantis Kansas, filmuotis į Lietuvą atvyko dvylikos metų. Dabar jam – penkiolika. Jo herojų – berniuką vardu Kovas – Lietuvos žiūrovai išvys rugsėjo 6 d. Mato mama Lina sako, kad filmavimasis artistą Matą subrandino, iki tol jis buvo vaikiškesnis ir naivesnis už bendraamžius. Dalykai, kurie kitiems atrodė neįdomūs ir nereikšmingi, jam kėlė nuostabą. Režisierius patenkintas savo aktorium: „Matas buvo be galo natūralus. Nesu matęs kito tokio vaiko, kuris taip natūraliai, taip greitai įsijaustų į vaidmenį“. – 5 psl.

Aš myliu ją taip, kaip galima mylėti džungles, o jos atsakas – kaip daržovių lysvės. Ką daryti? – Kentėti ir būti laimingam – *Erich Maria Remarque*

Tie, kuriems Lietuvoje apie penkiasdešimt ir, žinoma, vyresniems, šios dienos yra jaudinančios – minime prieš trisdešimt metų vykusį Baltijos kelią, kuris sukrėtė ne tik mus, kurie dalyvavome, bet ir pasaulį. Beveik keturiems dešimtmėčiams praėjus po ginkluoto pasipriešinimo nuslopinimo toks visuotinis pakilimas okupuotoje valstybėje buvo tarsi stebuklas.

Žinoma, ne visi Lietuvoje, manau, ir Latvijoje bei Estijoje, tokiam nepriklausomybės siekiui demonstravimui pritarė (kiti bijojo), bet pakilusių buvo dauguma. Tie, kurie stovėjo už medžio ir žiūrėjo į sukilusius, turėjo tikėtis Sovietų Sąjungos reakcijos, – gal bus pakelta kariuomenė? gal vėl veš į Sibirą? gal sodins į kalėjimus? Tie, kurie dalyvavo, tikrai nebijojo. Jie degė nauju jausmu – tarsi kokia prabudusia meile, ir jiems, kaip tokiais atvejais sakoma, jūra buvo iki kelių.

Kaip viskas prasidėjo?

Šiandien visi, net tie, kurie organizavo, gūžčioja pečiais paklausti – kam gimė mintis surengti Baltijos kelią? Persitvarkymo sąjūdžio vienas iš narių, dalyvavęs organizuojant Baltijos kelią, Aleksandras Abišala žurnalistams sakė: „Manau, aiškesnė mintis, kad kažką reikia daryti bendrai, turbūt išsiplėtojo gegužės mėnesio (Baltijos) Asamblėjoje. Daryti ką nors bendrai labai svarbu, nes iki tol mes bendradarbiavome ir su estais, ir su latviais, bet kokių nors vieningų veiksmų, bendrų akcijų nebuvo. Galutinis sprendimas priimtas liepos mėnesį Asamblėjoje”, – pasakojo jis ir pabrėžė, kad viskas vyko labai greitai. Per pusantrų metų nuo 1988 m. birželio 3 d. iki 1990 m. kovo 11-osios ne tik susikūrė Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, bet ir buvo laimėti rinkimai į Aukščiausiąją Tarybą. „Svarbiausia, kad buvo įkurta organizacija, ir jau turėjome vadinaujamų Sąjūdžio žaliaraiščių, t.y. tokia tvarkdaryų organizacija, patirties, buvo ir didžiulių mitingų patirtis. Man tada neatrodė, kad, turint daugiau nei mėnesį, neužteks laiko ką nors padaryti. Negalvojome apie tai, jog liko nedaug laiko. Reikėjo galvoti, o kaip čia visiems pranešti ir kaip visus surikiuoti, sutvarkyti, kad nebūtų nei skylių, nei didelių grūstelių, ...komunikacija buvo svarbiausias klausimas”, – prisiminė A. Abišala.

2016 m. išleistoje Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataro, filosofo prof. Broniaus Genzelio knygoje „Politikos laisvamano užrašai” rašoma: „Kilo mintis surengti ‘Baltijos kelią’. Ji gimė Estijoje, jai vieningai buvo pritarta. Su Estijos ir Latvijos liaudies frontų deputatais (ir vadovybe) susitarėme sesijose svarstomais klausimais derinti pozicijas. Rengiantis ‘Baltijos keliui’, Maskvoje susitikau su Estijos ir Latvijos vadovais A. Riuteliu ir A. Gorbunovu, aptarėme galimas kliūtis. A. Gorbunovas kiek baiminosi dėl rusakalbių elgesio. A. Brazauskas kažkodėl nedalyvavo susitikime, kaip ir ‘Baltijos kelyje’. Tada su Latvijos ir Estijos vadovais bei Sąjūdžio, liaudies frontų remtais deputatais sutarėme, kad pagrindinis akcentas turi būti TSRS liaudies deputatai, ir stovėti su savo rinkėjais. Visas kelio ruožas buvo detalčiai paskirstytas tarp rinkimų apygardų. Tiksliai nurodyti kilometrai, kur turi būti koks deputatas. Man teko būti prie sienos su Latvija”. Dar jis prisimena, kad Sąjūdžiui, kuris buvo pagrindinis organizatorius, padėjo kelių inspekcija, kuri palaikė ryšius su Sąjūdžio būstine, kelią prižiūrėjo iš sraigtasparnių, maži lėktuvėliai, vadina mi „kukurūznikais”, mėtė gėles. Šimtai autobusų or-

Narsios pelytės Baltijos kelyje

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

ganizuotai vežė žmones į Baltijos kelią (Vilnius-Ryga-Talinas magistralę). Vaziavo ir tos negausios tuomet privačios mašinikės – taip vadinami „Žiguliukai” ir „Moskvičiukai”. Genzelis mano, kad vien Lietuvoje tą dieną pajudėjo iki 1 milijono žmonių (kiti priskaičiuoja 800 tūkst.). Sakau – pajudėjo, nes toli gražu ne visi pasiekė tikslą. Keliai buvo taip užpildyti, kad užsikimšo dar toli iki Vilniaus-Talino magistralės.

Įdomu, ką tuomet veikė KGB pajėgos? Manau, kad Baltijos kelyje vienaip ar kitaip dalyvavo ir visi ataskaitose deklaruoti 6 tūkst. KGB agentų, nors, kaip pripažįsta A. Abišala, tiesioginių trukdžių buvo labai nedaug. Bet reikia prisiminti, kas dėdavosi didžiųjų religinių švenčių – Žemaičių Kalvarijos atlaidų ar eisenos į Kryžių kalną metu – keliai būdavo užgrūdami traktoriais, buvo draudžiama pravažiuoti keliais, paskelbiamas karantinas dėl neva kokios nors baisios ligos ir pan. Baltijos kelio metu taip padaryti (tikriausiai) negalėta, nes M. Gorbačiovas buvo paskelbęs Perestroiką, ir laisvesnio judėjimo varteliai jau buvo praverti. Sakoma, kad valdžia (Maskvos ir Vilniaus) paprasčiausiai pasimetė.

Mano Baltijos kelias

Mes su vyru į Baltijos kelią išsiruošėme su visais vaikais, mažiausiam Žygimantui buvo treji. Kadangi jokios transporto priemonės neturėjome, kulniavome į Sąjūdžio paskelbtą žmonių surinkimo punktą (vieną iš daugelio) prie kino teatro Lazdynų gyvenamajame mikrorajone Vilniuje. Iš ten vežė autobusai. Bet už kokių kelių šimtų metrų nuo namų ties mumis sustojo „Moskvičiukas”, kuriame sėdėjo pagyvenusi pora. „Jūs į Baltijos kelią?” – paklausė ir pasiūlė sėstis, nors matė, kad mūsų gerokai per daug ant užpakalinės sėdynės. „Kaip nors sutilpsite”, – konstatavo, nesigailėdami savo „brangios” mašinikės. Kažkaip sutilpome ir Baltijos kelią už kokių 20 km nuo Vilniaus Ukmergės link pasiekėme sėkmingai. Toliau – jau kaip sapnas. Nieko konkretaus neprisimenu greičiausiai iš susijaudinimo, – žinau tik, kad buvo daug daug pasipuošusių žmonių, kurie grupėmis dainavo (kiti verkė, – koks stebuklas, mes esame!), trispalvių vėliavų, praskrisdavo lėktuvas, išberdavo gėlių; aš glėbyje laikiau Žygimantą, bijodama, kad jis nepasimestų minioje. Kažkas vadovavo, rikiavo stoti į vieną eilę, bet niekaip nesisekė, nes žmonių buvo kelioms eilėms, tad grandinė visaip

vingiavo, kad galėtų įsijungti visi. O mašinos su žmonėmis iš Vilniaus vis vaziavo. Vėliau girdėjome sakant, kad buvo ir tuščių ruožų, nes sunkiai iki savo vietų skynėsi visa Žemaitija (kai kurie bandė prasi-veržti Šiaurės Lietuvos ar net Latvijos pakraščiu). Užstrigę kauniečiai sudarė naują grandinę – Kaunas-Panevėžys kelyje. Svarbiausia buvo – kad esame kartu, kad mus jungia

vienas siekis ir vienas džiaugsmas – gimsta Lietuva, nyksta „mano adresas – Sovetskij Sojuz” (kaip iki tol dainavome rusiškai).

Narsios pelytės nugalėjo

Niekas tiksliai negali suskaičiuoti, kiek žmonių dalyvavo Baltijos kelyje nuo Vilniaus iki Talino, bet priprasta sakyti – kad minint Molotovo-Ribbentropo pakto 50-ąsias metines apie du milijonus baltų susikibo rankomis į šimtus kilometrų besitęsusių gyvą grandinę, taip parodant pasauliui mūsų vienybę ir laisvės siekį. Baltijos kelias, prasidėjęs Vilniuje, nuo Gedimino pilies bokšto, buvo pripažintas ilgiausia žmonių grandine pasaulyje. „Čia reikia nuotraukas pasižiūrėti. Labai gerai matosi, kad visi žmonės pakilime, euforijoje – tai čia viena-reikšmiškai. Atsiminkite, kad buvo toks eismas, tokios spūstys, tiek daug mašinų, viskas ant plento, o nė vieno net mažiausio eismo įvykio nebuvo”, – pastebėjo kitas sąjūdielis Arūnas Grumadas. Jis prisiminė, kad po pusės metų buvo atkurta nepriklausomybė. Labai prisidėjo tuo metu vis dar stipriai kontroliuotas Lietuvos radijas ir televizija, valstybinės įmonės. Pvz., Kauno autobusų parkas be jokio išankstinio susitarimo leido imti miesto autobusus ir vežti gyventojus į akciją. Milicija netrukė eismui, atvirksčiai – padėjo sąjūdininkams eismą tvarkyti ir palaikyti ryšį. Jis sako, kad Baltijos keliui buvo panaudota trečdalis visų Lietuvoje tuo metu buvusių automobilių, skaičiuojant kartu su policijos, pašto ir gaisrinėmis mašinomis.

Prieš Baltijos kelią, 1989-ųjų rugpjūčio pradžioje, JAV dienraštyje „The Washington Post” pasirodė žurnalisto David Remnick straipsnis apie Lietuvą ir Sąjūdį, kuriame Sąjūdis buvo aprašomas su šypseną – žurnalistas lietuvius lygino su narsiomis pelytėmis, riaumojančiomis prieš Kremlių. Visai netrukus tos pelytės pakilo į Baltijos kelią. Ir Maskva pasimetė – represijų nesiėmė, nors rusiška žiniasklaida stengėsi pademonstruoti, kad procesai Baltijos valstybėse darosi nepriimtini. Sovietų vadovybė turėjo atšaldyti rugpjūčio 28 d. JAV prezidento George W. Bush pasakymas, kad M. Gorbačiovas turėtų parodyti daugiau supratimo Baltijos respublikų atžvilgiu. Rugsėjo 14-ąją Europos Parlamentas pasveikino faktą, „kad milijonas Baltijos valstybių gyventojų išreiškė savo protestą prieš slaptuosius susitarimus”.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Atstovavusi laisvam lietuviškam žodžiui pasaulyje

Lietuvių žurnalistų
sąjungos veikla
Vokietijoje, JAV ir kitur

Atkelta iš 1 psl.

Tai darė ne vien jie. 1944 m. vasarą kartu su vermachtu į Vokietiją pasitraukė per 70 tūkstančių Lietuvos elito – politikos, kariuomenės, policijos, visuomenės, mokslo, meno, verslo veikėjų, įvairaus rango pareigūnų, ūkininkų. Dauguma jų kūrėsi šalies vakaruose ir pietuose, vildamiesi, kad ten jų nepasieks Raudonoji armija.

Kapituliuavus Vokietijai čia susiformavo ir iki 1949 m. veikė ištisa Tremtinių Lietuva – su savo vadovybe, įvairiomis organizacijomis, švietimo, mokslo, meno, religijos, sporto institucijomis. Lietuviai, vieni ar kartu su kitų valstybių pabėgėliais, buvo įsikūrę maždaug šimte stovyklų. Iš pradžių reikėjo organizuotis –

Steigiamojo suvažiavimo išrinkta valdyba. Sėdi H. Blazas, S. Urbonas, J. Kardelis, A. Merkelis, A. Braziulis; stovi J. Vaidelys, K. Obolėnas ir J. Cicėnas. Nėra J. Pajaujo-Javio. B. Jermolajevo.

užmegzti ryšius tarp stovyklų, nustatyti santykius su okupacine administracija, išaiškinti jai, kodėl pabaltijiečiai nenori grįžti į sovietų aneksuotą tėvynę, kartais net jėga ginti savus nuo šmirinėjantių sovietų agentų. Karo sumaištyje daug žmonių buvo pasimetę nuo savo šeimų, ieškojo vieni kitų. Čia didelį darbą atliko profesionalūs žurnalistai ir jų suburti talkininkai. 1945–1949 m. Vokietijoje įvairiu metu ėjo apie 20 laikraščių (Memmingene leistos „Minties“ tiražas buvo pasiekęs net 12 000 egz.), per 20 žurnalų, per 120 įvairių rotaprintinių biuletenių, daugybė ranka rašytų sienlaikraščių. Didelį darbą atliko žurnalistai (daugelis jų Lietuvos ŽS nariai) Vytautas Alantas, Pulgis Andriušis, Vladas Bakūnas, Liudas Balvočius, Henrikas Blazas, Alfonsas Braziulis, Kazys Bridžius, Julijonas Būtėnas, Stasys Butkus, Jeronimas Cicėnas, Vladas Civinskas, Daumantas Čibas, Bronius Daunoras, Balys Dundulis, Balys Gražulis, Jonas Endrikis Grigolaitis, Jurgis Kalakauskas, Jonas Kardelis, Vytautas Kasniūnas, Viktoras (Vladas) Kaupas, Kazys Kemežys, Faustas Kirša, Ona Labanaskaitė, Aleksas Laikūnas, Aleksandras Merkelis, Salomėja Narkeliūnaitė, Simas Miglinas, Kazys

Steigiamojo Lietuvių žurnalistų sąjungos suvažiavimo dalyviai. Hanau, Vokietija, 1946 m.

B. Jermolajevo nuotr.

Obolėnas, Juozas Pajaujė-Javis, Jonas Pranas Palukaitis, Juozas Petrėnas (Petras Tarulis), Juozas Pronckus, Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Zigmas Umbražiūnas, Simas Urbonas, Jonas Vaidelys, Stepas Vykintas-Povilavičius, Adomas Vilainis-Šidlauskas, Petras Viščinis, žurnalistinio darbo ėmėsi rašytojai ir poetai Stasius Būdavas, Romualdas Giedraitis, Juozas Krūminas, Petronėlė Orintaitė-Janutienė, Pranas Naujokaitis, Albinas Vaitkus (Marius Katiliškis), Leonardas Žitkevičius ir kiti.

Atlikdami profesinę pareigą žurnalistai nuolat galvojo ir apie savąjį solidarumą, vienijančio sambūrio būtinybę. Iniciatyvų būta ne vienos. Dar lietuviams tebesikuriant stovyklose, A. Merkelis savo „Lietuvių žiniuose“ 1945 m. rugsėjo 22 d. pranešė apie šaukiamą amerikiečių, anglų ir prancūzų okupaciniuose zonose gyvenančių žurnalistų suvažiavimą. Tikėtasi sulaukti apie 40 laikraštinių. Į Hanau lietuvių stovyklą spalio 14 d. dalis kolegų atvyko, tačiau nepasirodė patys iniciatoriai. Kiek anksčiau panašus suvažiavimas buvo šaukiamas Miunchene, bet taip pat nesėkmingai. Tos pačios „Lietuvių žinios“ 1945 m. spalio 20 d. tokį organizatorių elgesį pavadino „daugiau negu nerimtu“. Kas buvo šie iniciatoriai – neaišku. Vėliau prie iniciatorių save priskyrė J. Kardelis. B. Gražulis nurodo, kad 1946 m. pavasarį Tiubingene susidarė dr. J. Pajaujo-Javio organizacinis komitetas žurnalistų suvažiavimui sušaukti. Tai, kad J. Pajaujė buvo išrinktas Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmosios valdybos pirmininku, lyg ir patvirtintų, jog būtent jis buvo sėkmingai dirbęs iniciatorius.

Steigiamasis atkuriamasis suvažiavimas įvyko 1946 m. gegužės 11–12 d. Hanau stovykloje. Jame užsiregistravo 94 asmenys – buvusios Lietuvos žurnalistų sąjungos nariai, tremtyje leidžiamų laikraščių ir žurnalų redaktoriai, laikraštinių. Pradėti renginių buvo pakviestas vienas iš Lietuvos ŽS steigėjų ir vyriausias pagal amžių Adolfas Klimas. Iniciatorių vardu susirinkusius pasveikino A. Merkelis. Į prezidiumą ir komisijas, be dviejų išimčių, buvo išrinkti Lietuvos ŽS nariai.

Karštai diskutuota, ar steigti naują organizaciją, ar atkurti senuoju Lietuvos ŽS pavadinimu, perimant ir jos įstatus. Suvažiavimas „vienbalsiai nutarė atgaivinti Lietuvoje veikusią L. Žurnalistų sąjungą“. Mandatų komisijos pasiūlymu tikraisiais atkurtos organizacijos nariais automatiškai tapo buvę Lietuvos ŽS nariai, dar 40 priimta iš Vokietijoje aktyviai pasireikusių tarpo. Garbės nariais paskelbti prof. Mykolas Biržiška, dr. Kazys Grinius, prel. Mykolas Krupavičius ir Vydūnas.

Skaityti pranešimai: Broniaus Kviklio „Lietuvių pagrindžio spauda ir jos vaidmuo“, J. Kardelio „Lietuvio žurnalistų uždaviniai ir vaidmuo DP sąlygo-

mis“, H. Blazo „Lietuvių spaudos organizavimas ir šių dienų trūkumai“. B. Kviklys organizavo lietuviškosios spaudos parodą.

Nors organizacinis suvažiavimas buvo gausus, diskusijos karštos, išsiskirsčius jo dalyviams išrinkta valdyba veikla nesublizgėjo. Visų pirma po keturių mėnesių į JAV išvyko pirmininkas J. Pajaujė. Jo pareigas turėjęs perimti pirmasis vicepirmininkas A. Merkelis kartu su valdybos nariais H. Blazu ir K. Obolėnu buvo užsiėmę „Tremtinių žinių“ leidimu. Dėl kvorumo stygiaus vis nepavykdavo organizuoti posėdžių. Tam trukdė ir buvęs griežtas judėjimo reguliavimas tarp okupacinių zonų.

Čia reikia pastebėti, kad valdyba savo dokumentuose pradėjo vartoti Lietuvos žurnalistų sąjungos pavadinimą, kuris ir nusistovėjo. Kad nepažinotume jos su Lietuvos žurnalistų sąjunga (toliau šiame straipsnyje – Lietuvos ŽS, LŽS), vartosime santarpią Lietuvos ŽS.

Antrasis sąjungos suvažiavimas įvyko 1947 m. rugpjūčio 30–31 d. Schweinfurte. Jis buvo skirtas lietuviškosios knygos 400 metų ir Lietuvos ŽS 25 metų jubiliejams paminėti. A. Merkelis skaitė pranešimą „Lietuvos žurnalistų vaidmuo praeity, dabarty ir ateity“, J. Kardelis – „Spaudos organizavimas ir žurnalistų uždaviniai tremty“, H. Blazas – „Tremties spauda ir žurnalistinė etika“. Po paskaitų kildavo gyvos, net piktokos diskusijos. B. Kviklys ir šį kartą organizavo išsamią lietuvių spaudos parodą. Suvažiavime dalyvavo JAV lietuvių organizacijų atstovai Alena Vileišytė-Devenienė (Susivienijimas lietuvių Amerikoje, Amerikos lietuvių taryba) ir Kazys Baltaramaitis (Amerikos katalikų misija).

Antroji valdyba, kuriai vadovavo A. Merkelis, buvo užsimojusi plačiai: planavo įsteigti Lietuvos ŽS savišalpos, premijų fondus, stipendijas žurnalistikos studentams, organizuoti tobulinimosi kursus, leisti 200–300 puslapių metraštį. Siekta Miunchene įkurti Lietuvos ŽS informacijos biurą, kuris rengtų žinias apie aneksuotos Lietuvos bylą bei lietuvių veiklą užsienio institucijoms ir spaudai, taip pat įvairią medžiagą lietuviškajai periodikai. Koks buvo šių planų įdirbis, duomenų nėra, bet juos realizuoti smarkiai trukdė vokiečių valiutos reforma, be to, tremtiniai išvykdavo į kitas šalis ir žemynus.

Lietuvių ŽS valdyba yra posėdžiavusi Hanau, Tiubingene, Kasselyje, Augsburgėje, Schweinfurte. Paskutinis posėdis įvyko 1949 m. sausio 27 d. Dornstadto prie Ulmo stovykloje. Jame svarstyta, kaip palaikyti valdybos narių ryšius jiems išsiskirsčius po pasaulį. Kadangi dauguma Lietuvos ŽS narių emigravo į JAV, ten siūlyta perkelti ir sąjungos centrą. Valdyba buvo pasiryžusi pareigas eiti tol, kol bus išrinkta kita.

1948 m. lapkričio 27–28 d. Lietuvos ŽS kartu su kitomis 11 nacionalinių tremties organizacijų Paryžiuje (TLŽF, International Federation of Free Journalists, IFFJ). Pagal organizacijos nuostatus į jos vadovybę turėjo įeiti ir du Lietuvos atstovai. Deja, jų pavardės nežinomos. Maždaug nuo 1957 m. Lietuvos ŽS federacijoje atstovavo Vincas Rastenis.

Pastaba. Plačiau apie Lietuvos ir Lietuvos žurnalistų sąjungų ryšius su tarptautinėmis žurnalistų organizacijomis skaitykite prieraše straipsnio pabaigoje.

Šis straipsnis buvo išspausdintas almanache „Žurnalistika“ 2019 (I). Čia pateikiamas adaptuotai.

Bus daugiau

TELKINIAI

Per paskutines šv. Mišias dėkojome visiems, prisidėjusiems prie sėkmingo stovyklos planavimo ir pravedimo.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Sendraugių stovykloje Dainavoje buvo tiesiami tiltai (4)

Tęsinys. Pradžia – 13 d. numeryje.

Pasakojimas apie Ateitininkų sendraugių stovyklą (S1), kuri vyko liepos 21–28 d. Dainavoje. Stovyklos tema „Tiltai“ parinkta paminėti šiais metais paselbtus Pasaulio lietuvių metus.

Šeštadienis

Ramunė Kubiliūtė. Šeštadienio rytą paskutinį kartą rinkomės Kryžių kalne ryto maldai su kun. Gabrieliumi Satkausku. Sustojom ratu vienai dalyvei skaitant šv. Pranciškaus maldą. Po vėliavų pakėlimo ir dainavimo priešais Damušio namus (Baltuosius rūmus) paskaitininkė Rūta Kulbienė susirinkusiems pranešė, kad per dvi valandas kalbės ne ji viena. Visiems bus progos atlikti užduotis ir konkuruoti komandomis, išklausti, kaip studentai pristatys savo naujo technologinio projekto idėją.

Rūtos profesinio darbo pavadinimas „Digital Transformation Delivery Lead“ yra sunkiai verčiamas į lietuvių kalbą. Jos pranešimo „Pažangos tiltai... su minkštukais“ („minkštukai“ – marshmallows, Lietuvoje vadinami zefyrais – *Red. past.*)

metu išryškėjo, kaip paprasti komandiniai uždaviniai gali pagerinti technologinę pažangą. Iš Rūtos darbo projektų apibūdinimų ir kompanijos konsultavimo projektų po visą pasaulį buvo aišku, kad nors jie kalba apie technologijas, iš tikrųjų pasikeitimai remiasi ne vien pačia technologija, jie turi prasidėti žmonių galvose, reikia pažinti žmogaus elgesį ir psichologiją. Nesvarbu, ar tai sporto stadiono, automobilio, kruizinio laivo, ar viešbučio aptarnavimo technologija, pažanga technologijoj vystosi per procesų supaprastinimą ir per išbandymus, greitus atsigavimus po nesėkmių. Jei kas nepavyksta, išmoksti, ką nors pakeiči ir judi į priekį. Dar-

bo ir projekto sėkmė priklauso nuo darbo kartu su kitais ir noro pažiūrėti į savo uždavinį (ar pasaulį) vis kitu kampu. Sėkmė nėra per galią ar per vieną vadovą, nėra vieno geriausio plano...

Dalyvių komandos konkuravo skaičiuojant ir rūšiuojant pinigus, statant bokštus su „minkštukais“ ir *spaghetti* makaronais. Rūta priminė apibūdinimą iš internetinės svetainės „Wikipedia“ – ateitininkų misija įpareigoja jos narius būti Kristaus apaštalais ir kūrybingais agentais (angliškai „creative agents“), kurie gali (ir turi) pakeisti visuomenę, vedami krikščioniškų vertybių. Esminis klausimas – kaip mes, ateitininkai, aktyviai statom tiltus į gerį?

Studentai Lukas Kulbis ir Tadas Kunickas pristatė savo universiteto projekto komandos sugalvotą naują žadintuvo produktą „TAVO“. Pristatymo metu jie į dalyvius kreipėsi kaip į galimus investitorius, paaiškindami apie neišsimegojimo žalą organizmui („miegas yra geriausias vaistas“), kokią konkurenciją šioje srityje jie numato, kaip jų siūloma technologija veiktų, kiek jį kainuotų ir supažindino su savo darbo komanda. Dalyviai, kaip tikri galimi investitoriai, jauniems išradėjams turėjo daug klausimų.

Po pietų, kol vieni maudėsi, sportavo ar ilsėjosi, būrys sendraugių ir keli studentai susirinko pašnekesiui po pastogę Spygliaus ežero pakrantėje („ki-

Pavyko pastatyti skulptūrą!

toje pusėje“). Petras Kisielius ir Darius Polikaitis buvo pašnekesio moderatoriai. Įvadiniame žodyje Petras Kisielius pristatė temą „Kas svarbu ateitininkijoje“. Iš dalies pašnekesys tęsė kai kurias temas, iškilusias antradienį pokalbyje su Lauryna Jodko ir penktadienio popietės pokalbyje su studentais.

Buvo priminta, kad ateitininkija yra sąjūdis, ne organizacija, kurios istorijoje buvo skirtingų tradicijų – per Šv. Raštą (per P. Dovydaity) ir per filosofiją (S. Šalkauskį). Negalime dirbti be Kristaus. Savo mintimis buvo pakviesti dalintis kun. Gabrielius Satkauskas ir Lauryna Jodko, trumpai apie ateitininkus sendraugius – kadenciją baigusi centro valdybos pirmininkė Rasa Kasniūnienė, Ateitininkų šalpos fondą – jos valdybos pirmininkas Audrius Rušėnas; apie jaunųjų ateitininkų globėjų rūpesčius – Jaunųjų ateitininkų sąjungos (JAS) Čikagos kuopos globėja Elenutė Harris. Įsijungę popietės dalyviai, nebijojo

Ryto maldą Kryžių kalnelyje.

Vakarinė programa – pasirodymai prie laužo.

Kadras iš T. Vengrio filmo „Gimtinė“.

Tado Stackevičiaus nuotraukos Matas prisipažįsta, kad filmuotis jam patiko.

Amerikiečiui Matui labiau patinka Lietuva

Atkelta iš 1 psl.

Matas vaidina pirmą kartą su mama į Ameriką atvykusį berniuką Kovą. Filmas ir yra apie tai – kaip Amerikoje užaugusiam berniukui atrodo mamos gimtinė Lietuva. Matas praktiškai atkartoja savo herojaus gyvenimo istoriją – į Ameriką Mato šeima išvyko prieš 17 m. Mato tėtis – entomologas, mokslininkas, tyrinėjantis vabzdžių gyvenimą. Mama – pedagogė. Mato brolis Dominykas gimė Lietuvoje, Matas – Amerikoje, Kansas, kur tėtis buvo pakviestas dirbti. Nors ilgai likti Amerikoje šeima neplanavo, tačiau gyvenimas susiklostė būtent taip.

Pirmą kartą į Lietuvą Matas atvyko metams būdamas šeštoje klasėje, bet tuomet jam čia nepatiko, nes vaikai su juo buvo nedraugiški. Jis netgi norėjo grįžti į Ameriką, tačiau artimieji, įdomi veikla, gražios vasaros, stovyklos ir nauji draugai viską pakeitė. Dabar Matui Lietuva labai patinka. Dar daugiau – sako, kad nors gimė Amerikoje, Lietuvą jis myli labiau. „Aš nežinau, kas man yra gimtinė, suprantu, kad tai ta vieta, kurioje gimei ir kurią myli. Aš gimiau Amerikoje, taigi Amerika turėtų būti mano gimtinė. O kaip tuomet Lietuva? Bet Lietuvoje gimė mano tėvai, ir aš labai myliu šią šalį. Myliu labiau nei Ameriką“. Mama Lina apgailestauja, kad jos sūnūs augo ne Lietuvoje. „Man atrodo, kad tikro bendravimo, patriotizmo, kultūros, esmės čia jie būtų gavę daugiau“, – sako ji.

Matas su mama.

Matas vasaras leidžia Lietuvoje, bendrauja su močiutėmis, seneliu, teta, giminėmis ir draugais, kurių susiranda stovyklose. Matui atrodo, kad ir žmonės Lietuvoje įdomesni, ir gamta gražesnė, o kiek-

vienas valgis turi kitokių skonį. Matas jau pareiškė tėvams, kad metus norėtų pasimokyti Kaune. „Gyvename Kansas valstijoje, Manhatano universiteto miestelyje. Jis gražiai sutvarkytas, tačiau santykiai tarp žmonių čia ne tokie šilti, o ir kultūros renginių Lietuvoje daugiau. Matui tai svarbu, jis – kūrybos žmogus. Vasaros išvykos į Lietuvą Matą veikia kaip tuos didvyrius iš pasakos, kurie priglunda prie žemės, pasisemia iš jos stiprybės ir kovoja su priešais“, – sako mama Lina.

Jam ir filmuotis patiko. Filmavimo aikštelėje jis labai pasikeitė – gyvenime buvo tylenis, o kino aikštelėje tapo tikras plepys. Matas prisipažįsta, kad Lietuvos aktorius Severiją Janušauskaitę ir Darių Gumauską, su kuriais jam teko vaidinti, jis greičiausiai „užkniso“ savo plepumu, nes kartą aktorius Darius jam net pažadėjo dešimt dolerių, jei jis pagaliau nutils. Grįžęs į gyvenimą Matas vėl tapo toks pat nekalbus – jam labiau patinka stebėti pasaulį, negu apie tai pasakoti. „Matas yra taikdarys ir diplomatas, dėl taikos namuose jis viską padarys, bet kartu jis – nepaprastai stipri asmenybė, labai tikiuosi, jis iš savo gyvenimo pasiims viską ko nori“, – sako Mato mama.

Tomo Vengrio vaidybinį filmą „Gimtinė“ finansavo Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos, Europos Tarybos fondas „Eurimages“, Latvijos nacionalinis kino centras, ES programa „Kūrybiška Europa – MEDIA“ ir Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

Parengta pagal Bernardinai.lt

savo nuomonės reikšti ir studentai.

Pašnekesio metu iškilo įvairių temų – apie ateitininkų veiklą, apie mūsų, lietuvių ir katalikų, veiklą ir studentų aktualijas moderniam pasaulyje. Kai kurios temos neturi konkrečių atsakymų, kitos pareikalauja maldos, veiklos ir pastangų. Net kalbant apie technologijas nėra lengvų atsakymų: kaip ir kur (ar iš viso) bus įmanoma įvesti internetą Dainavoje, kaip galima panaudoti technologijas siekiant patenkinti visų ateitininkų lūkesčius bei pageidavimus ir pan. Norintiems papildyti savo „žinių bagažą“ Katalikų Bažnyčios klausimais, kun. Gabrielius siūlė susipažinti su „Kataliko balso“ veikla. (Tai tarptautinė katalikų pasauliečių iniciatyva, 2010 m. gimusi Jungtinėje Karalystėje ir veikianti įvairiose pasaulio šalyse, Lietuvoje veiklą pradėjo 2013 m. „Kataliko balsas“ veikia laikydamasis Katalikų Bažnyčios mokymo ir bendradarbiaudamas su Katalikų Bažnyčios vyskupais Lietuvoje, tačiau tai nėra oficiali Bažnyčios institucija.)

Savo trumpo žodžio metu Rasa Kasniūnienė kalbėjo visiems rūpimo tęstinumo klausimu, sakė, kad tikimasi ateitininkų sendraugių suvažiavimą surengti 2020 m. pavasarį. Audrius Rušėnas priminė 1918 m. Lietuvoje įsteigto ir 20 metų JAV inkorporavimo sukaktį švenčiančio Ateitininkų šalpos fondo veiklą, kuri remiasi principu, kad reikia veikti ne tik žodžiais, bet ir konkrečia parama.

Neaišku, ar Dainavoje atsiras WiFi technologija. Nežinoma, ar ateitininkams bus įsteigta virtuali biblioteka, kurioje bus galima rasti leidinį „Trys pamatiniai klausimai“ originalia 1910 m. kalba, modernia šiuolaikine lietuvių kalba ir net anglų kalba. Pašnekesio rezultatai gali būti įvairūs. Tačiau gal kas pasiryš toliau diskutuoti iškeltais klausimais, gal kas atsilięps į JAS kuopos Čikagoje globėjos Eleutės Harris kvietimą – „ateikite su mumis padainuoti“, t. y. kvietimą sendraugius ir šeimas labiau įsijungti į JAS veiklą.

Sendraugių stovyklos dalyvių veidus puošė laimingos šypsenos.

Šeštadienį vyko paskutiniai oficialūs stovyklos renginiai: šv. Mišios Šventovėje, padėkos vadovams, ruošos komitetui, kuris susilaukė daug plojimų už nelengvą stovyklos planavimo darbą. Visi susibūrė stovyklos dalyvių grupinei nuotraukai. O po vakarienės vyko muzikinis spektaklis „Tomas ir stebuklingos pupos“, kuriuo paminėta jo kūrėjos, buv. Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos pirmininkės, muzikos mokytojos a. a. Rasos Šoliūnaitės-Poskočimienės 10 m. mirties sukaktis (bravo jauniems vadovams Ingai Žliobaitei ir Vytautui Staniškiui, kurie dirbo su penkiais jaunais aktoriais – 4 vaikiniais ir 1 šaunia mergina). Sausakimšoje salėje visi rinkosi pažiūrėti stovyklos vaizdų montažo – už tai dėkojame Vidui Neverauskui, Pauliui Jankui, Ilnai Didžbalienei, Dainai Čyvienei, Adrijai Neverauskienei. Ekране matėme įvairių architektūrinių stilių tiltus, tarsi nusidriekusius per Spygljo ežerą.

Vakaras baigėsi džiaugsmingais šokiais. Kai

kuriems jaunų šeimų vaikams tai buvo pirmieji stovyklos šokiai, kur jie galėjo šokti skambant M. Mikutavičiaus „Trims milijonams“, trypti eilėmis bei rateliais grojant įvairių žanrų muzikai.

Sekmadienį rytą, kas spėjo ir galėjo, dalyvavo ankstyvose kun. Gabrieliaus atnašaujamos šv. Mišiose ir užkando valgykloje. Vieni jau skubėjo į namus, o kiti dar liko Dainavos stovyklavietės tradicinei metinei šventei. Jauni vadovai dar kartą perėjo kambarius ir stovyklos takelius, ieškodami pamestų ar paliktų daiktų, nes sendraugių stovyklos dalyvius Dainavoje turėjo pakeisti kitos stovyklos stovyklautojai ir vadovai. Iki pasimatymo kitoje ateitininkų sendraugių stovykloje Dainavoje ar kokiam kitame ateitininkų renginyje, ar Šokių šventėje Philadelphiaje, ar...

Pabaiga

Tiek Mantas Valantiejus (k.), tiek Saulius Lukoševičius šiuo metu abu gyvena ir kuria Californijoje.

Saulius Lukoševičius atsiima geriausio Lietuvos kino operatoriaus apdovanojimą.

Kinas yra tobula forma save realizuoti

LAIMA APANAČIENĖ

2017 m. geriausiu Lietuvos kino operatoriumi pripažintas Saulius Lukoševičius įgyvendina savo svajonę – studijuoja Amerikos filmų institute (American Film Institute – AFI) Los Angeles, CA. Kino operatoriaus magistro laipsnio siekiantis studentas ne tik ruošiasi tapti aukšto lygio filmų kūrėju, bet ir garsina Lietuvos vardą. Ne vienas jo kurtas filmas yra dalyvavęs prestižiniuose kino festivaliuose ir pelnęs apdovanojimų. Š. m. birželio 18–24 d. jo kartu su italais kurtas dokumentinis filmas „Unfolded“ buvo atrinktas į 25-ąją tarptautinį Palm Springs, CA, kino festivalį „ShortFest“. Jaunas operatorius jau gerai pažįstamas Lietuvos kino mėgėjams, tačiau JAV lietuviams kol kas mažai žinomas. Tad kviečiu susipažinti su šiuo gabiu, talentingu jaunuoliu, Lietuvių fondo stipendininku **Sauliumi Lukoševičiumi**.

Gimėte ir augote nedideliame Lietuvos miestelyje Vilkaviškyje. Ką iš vaikystės pasiėmėte į suaugusiųjų pasaulį. Kas nulėmė, kad pasirinkote kino operatoriaus profesiją?

Kiek save pamenu, visada buvau apsuptas fotoaparatu. Mano tėtis yra fotografas, kuris ir padarė didžiausios įtakos mano domėjimuisi fotografija nuo mažų dienų. Fotografuoja ir sesuo. Būdamas trylikos pradėjau lankyti vietinį foto-video būrelį Vilkaviškyje, kur stipriai įsitraukiau į foto meną. Nuo 16-os ėmiau daugiau filmuoti: tėtis savaitgaliais fotografavo vestuves ir pakalbino mane. Nuo to viskas ir prasidėjo. Mokydamasis fotografijos ir filmavimo labai įsitraukiau į šią veiklą, dalyvaudavau įvairiuose konkursuose. Aplinkiniai matė, kad man sekasi, todėl skatino stengtis ir judėti toliau.

Lyginant su fotografija, judantys vaizdai padėjo pagauti emocijas ir tikrą gyvenimą intymesniu ir kūrybiškesniu būdu. Greitai supratau, kad kinas yra tobula forma save realizuoti. Aš žinojau, kad būdamas vienas nesukursiu filmo. Norint pasiekti galutinį tikslą, reikia suburti profesionalių narių, kurių indėlis prisideda prie galutinio tikslo, komandą. Taigi, būdamas devyniolikos metų, išlaikiau visus reikiamus stojamuosius egzaminus ir įstojau į Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Teatro ir kino fakultetą, kur studijavau kino ir televizijos operatoriaus specialybę.

Lietuvos teatro ir muzikos akademijoje įsigijote audiovizualinio meno bakalauro diplomą. Kada pradėjote galvoti apie mokslų tęsinį tolimojoje Amerikoje?

Žinoma, tobulintis ir toliau mokytis operatoriaus specialybės galėjau ir kitur. Tikrai gerų kino mokyklų yra ir Europoje: Lenkijoje, Čekijoje, Anglijoje. Galvojau apie jas, bet Amerikos filmų institutas – daugelio kino operatorių svajonė. Abejonių dėl šios mokyklos neturėjau – ją pradėjau domėtis dar 2014 m., o po metų jau nusiunčiau ir dokumentus.

Tačiau norint mokytis šioje aukštojoje mokykloje, reikia išlaikyti tarptautinį anglų kalbos egzaminą IELTS (The International English Language Testing System). Tai ir buvo pagrindinė kliūtis. Taigi bandžiau ją įveikti: tris kartus per visus tuos metus surinkdavau 6,5 balo, o norint, kad tave pakviestų į peržiūrą, reikėjo gauti septynetą. Galiausiai ketvirtą kartą

LF tarybos narys Vytautas Narutis (pirmas iš kairės) buvo nuvykęs į tarptautinį Palm Springs dokumentinių filmų festivalį „ShortFest“, kur susitiko su filmo „Unfolded“ režisierė Cristina Picchi ir operatoriumi Sauliumi Lukoševičiumi.

Lietuviai, LF stipendininkai Gabrielė Urbonaitė ir Saulius Lukoševičius kartu kūrė filmą „Plaukikė“.

man pavyko. Per tą laiką papildomai lankiau anglų kalbos pamokas, daug mokiausi, pakeičiau kelis mokytojus. Galiausiai su dėstytojos Vandos Ginevičienės pagalba man pavyko įveikti ir šią kliūtį.

Ir štai Jūs – prestižinio Amerikos kino instituto Los Angeles studentas. Kaip pavyko įveikti didžiulę stojančiųjų kon-

kurenciją?

Pagalčiau buvo įveikta ir paskutinė kliūtis – IELTS egzaminas. Pridavęs visus dokumentus buvau pakviestas į pokalbį. Norėdamas parodyti, kad mano ketinimai rimti, pokalbiui vykau į Los Angeles, nors tai buvo galima daryti ir per „Skype“. Viskas praėjo sklandžiai ir jau po poros mėnesių gavau atsakymą, kad esu priimtas. Visada tikėjau, kad galiu įstoti į šią aukštąją mokyklą – buvau sukaupęs nemažą darbų bagažą, o ir apdovanojimai leido tikėti sėkme.

Kasmet stojančiųjų būna apie 1,000, o atrenka – 28. Bet konkurencija – tai dar ne viskas. Kaip laikas parodė, buvo ir daug didesnių problemų. Studijų kaina metams šiame institute – 100 tūkst. eurų. Įstojęs tikėjau gauti 75 proc. finansavimo iš mokyklos, deja, tokios paramos AFI neteikia. Stengdamasis išpildyti svajonę, ėmiausi įvairių priemonių. Naudojausi dinamuoju sutelktinio (minios) finansavimo metodu, kai žmonės savanoriškai tam tikra suma prisideda prie tikslo įgyvendinimo.

Tam sukūriau filmuką, kuris „sukosi“ internete du mėnesius (peržiūrėtas 150,000 kartų), vaikščiojau į televizijos, radijo laidas, rašiau verslininkams, privačioms kompanijoms, kreipiausi į fondus, remiančius užsienyje studijuojančius lietuvius. Galiausiai iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės sulaukiau teigiamo atsakymo – man skyrė 40,000 eurų. Tai buvo milžiniškas postūmis, ir jis nulėmė mano išvykimą svajonės link.

Per visą laiką apie mane išgirdo, sužinojo daug žmonių. Net ir gyvenamą vietą Los Angeles gavau padedant JAV Lietuvių Bendruomenei – gyvenu pas lietuvių už simbolinę kainą. Tai man – didelė pagalba. Šiandien, mano skaičiavimais, studijoms dar trūksta apie 23,000 dolerių. Esu gavęs paramos gavėjo statusą, kuris suteikia galimybę gauti iki 2 proc. nuo Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio. Tam, pildant mokesčių deklaraciją, jie turi nurodyti mano paramos gavėjo statuso identifikacinį kodą – 72001217. Visą informaciją, kaip prisidėti vienu ar kitu būdu, galima rasti www.lukosevicius.net.

Jūs – jaunas operatorius, tačiau Jūsų filmografijoje jau nemažai filmų, tarp kurių, jei gerai žinau, vyrauja dokumentika. Kuo Jus traukia būtent dokumentika?

Iki šiol kaip pagrindinis operatorius dalyvavau kuriant penkis pilnametražius ir du trumpametražius dokumentinius filmus, aštuonis trumpametražius ir vieną pilnametražį vaidybinius. Taip nutiko, kad dokumentikoje jaučiuosi kaip žuvis vandenyje ir visada atsiduriu nestandartinių vietovių projektuose, kurie kupini nuotykių ir ekstremalių sąlygų.

2013 m. sausio mėn. praleidau traukiniu keliaujant per Sibirą kuriant trumpą dokumentinį filmą. 2015 m. filmavau savo pirmąjį dokumentinį pilno metro filmą Suomijos salynuose. 2016 m. – dokumentinį filmą apie užkietėjusį rusų keliautoją – kunigą, kuris startavo Australijoje ir per 11 dienų oro balionu apskriejo pasaulį 2017 m. vasarą filmavau Tian Šanio kalnuose Kirgizijoje. Tam reikėjo ne tik kino operatoriaus įgūdžių. Reikėjo mokytis kopimo technikos, būti fiziškai stipriu ir išgyventi atšiauriomis sąlygomis.

Mažoje filmavimo komandoje artimai susidraugauji su savo filmo personažu, patiri daug pojūčių. Nors ir anksčiau dirbau prie vaidybinių filmų,

šiuo metu vėl jaučiu poreikį stipriau pasigilinti į vaidybinio kino subtilybes, ką šiuo metu ir studijuoju.

Kas nulemia, kokį dokumentinį filmą – ilgametražį ar trumpametražį – kursite? Ar tai priklauso nuo Jus pakvietusio režisieriaus, ar Jūs pats siūlote savo koncepciją?

Vienoms kino istorijoms pasakoti reikia daugiau laiko, kitoms mažiau. Dėl to filmo formatas dažniausiai būna nuspręstas gana ankstyvoje filmo studijoje, kai operatorius dar net nėra žinomas. Būna ir kitaip. Pradedi filmuoti galvodamas apie trumpametražį filmą, tačiau pamatai, kad personažas toks įdomus, o ir medžiagos apie jį yra daug, kad galima padaryti ilgametražį filmą.

Dažnai taip atsitinka, kad ir geriausi dokumentiniai filmai nepasiekia žiūrovų. Mes girdime apie įvairius dokumentininkų laimėjimus, tačiau dauguma žiūrovų jų kurtų filmų taip ir nepamato. Ką, Jūsų nuomone, reikėtų daryti, kad ir dokumentika pasiektų platesnį žiūrovų ratą?

Taip, nors situacija ir gerėja, tai vis dar problema. Būtų gerai, kad būtų platforma, į kurią filmų kūrėjai patys galėtų įkelti filmus po jų kelionių į festivalius. Džiugu, kad jau atsiranda tokių platformų ir pas mus Lietuvoje. Viena tokių – nuo 2015 m. veikianti tiek archyvinė, tiek naujų lietuviškų filmų platforma „Kino fondas“. Labai tikiuosi, kad ši legaliai veikianti nemokama kino filmų platforma pasidarys vis populiarešne, ir visi galės turėti prieigą prie kūrėjų filmų.

Jūsų kurtus filmus galima pamatyti įvairiuose kino festivaliuose. Ką Jums reiškia dalyvavimas konkursuose?

Dalyvavimas kino festivaliuose yra svarbi kiekvieno filmų kūrėjo darbo dalis. Tai – galimybė parodyti savo filmą ir užmezgti naujas pažintis, kurios gali atnešti naujų kino projektų. Laimėjimai, be jokios abejonės, pasitarnauja ir tada, kai svarstomas kino projektų finansavimas.

Gal vienas žinomiausių Jūsų kurtų filmų yra dokumentinis filmas „Žiema“ („Winter“, 2013). Šis 12 minučių filmas atnešė ne vieną apdovanojimą trumpametražio filmo kategorijoje. Apie ką tas filmas?

Tikrai taip, šis filmas (rež. Cristina Picchi, Italija) atnešė keturiolika tarptautinių kino apdovanojimų, buvo parodytas 250 kino festivalių visame pasaulyje, nominuotas kaip geriausias trumpametražis filmas Europos kino apdovanojimuose (European Film Awards). „Žiema“ – vizualus metų laiko portretas ir kartu kelionė po Šiaurės Rusiją ir Sibirą. Kelionė per jausmus ir mintis žmonių, kurie gyvena vienomis atšiauriausių klimato sąlygų pasaulyje. Tai pasakojimas apie realybę, kurioje riba tarp gyvenimo ir mirties itin trapi, kur civilizacija nuolat varžosi su gamta, bet kartu ir susigyvena su milijonus metų joje galiojančiomis taisyklėmis.

Filmas – tarptautinio projekto „Cinetrain“ („Kino traukinys“), kuris vyko 2013 m. žiemą, rezultatas. Tarptautinę filmo kūrimo komandą sudarė 21 filmų kūrėjas iš 14 valstybių. Kiekviena grupė turėjo temą, paremtą įvairiais stereotipais apie Rusiją. Visi dalyviai pradėjo savo kelionę Maskvoje, iš kurios traukiniu iškeleliavo į Murmanską, po to tęsė ją iki pat Baikalo, pakeliui apsidodami Sankt Peterburge, Kotlase, Tomске, Irkutske ir Olchono saloje prie Baikalo, kur ir filmuodavo. Traukiniu projekto dalyviai nuvažiavo apie 15,000 kilometrų.

Pilnametražis dokumentinis filmas „Ateljė: Rojaus draubūžiai“ Jums atnešė svarbiausią Lietuvos kino operatorių asociacijos „Ažuolas-2017“ apdovanojimą – buvote pripažintas geriausiu Lietuvos kino operatoriumi. Kiek Jums svarbus lietuvių įvertinimas?

Būti įvertintam geriausiu aukščiausiuose šalies kino operatorių apdovanojimuose yra ištis nepaprastas dalykas. Tai skatina tobulėti, siekti dar didesnių aukštumų, nes ties čia niekas nesibaigia, o tik prasideda. Pamenu, jaučiausi būtent taip. Tačiau noriu pabrėžti, kad tai visos sunkiai petys petin dirbančios komandos nuopelnas, juk vienas filmo nepadarysi.

Lietuviškų trumpametražių filmų populiarumas vis auga – tai liudija vietinės auditorijos dėmesys ir pripažinimas tarptautiniuose kino festivaliuose. Gal galėtumėte apibūdinti, kas pasikeitė lietuvių kinematografe per pastarąjį dešimtmetį?

Be abejo, atsirado komercinis (dažniausiai komedijos) kinas, kurio anksčiau nebuvo visai, nors turinys dažnai ir liūdinas.

Tačiau kalbant apie tikrus filmus, formuojasi nau-

Su kurso draugais (Saulius stovi pirmas iš dešinės).

ja jaunų režisierių karta, kuri kuria visai kitokius filmus, nei mes buvome įpratę matyti. Jie nebijo eksperimentuoti, pasakoti jiems aktualias istorijas. Džiugu matyti šių kūrėjų pavardes aukščiausio lygio kino festivaliuose ir išgirsti tarp skinančių lau-rus.

„Laimingas laimingas! 'Unfolded' buvo atrinktas į 25-ąjį Palm Springs tarptautinį kino festivalį ir Palm Springs 'Short-Fest' (birželio 18–24 d.)! – skaitome Jūsų įrašą „Facebook“. Papasakokite trumpai apie šį festivalį?

Tai didžiausias septynių dienų trunkantis trumpametražių filmų festivalis Šiaurės Amerikoje, turintis Akademijos apdovanojimų („Oskarų“), BAFTA, „Goya“ apdovanojimų kvalifikaciją, kasmet sulaukiantis apie 5,000 filmų, iš kurių atrenkama 330. Labai džiaugiuosi, kad taip viskas susiklostė ir pavyko dalyvauti filmo pristatyme kartu su savo režisierė C. Picchi. Festivalyje ne tik sutikau nemažai jau pažįstamų veidų iš ankstesnių kino festivalių bei užmezgiau dar daugiau pažinčių su šiuo metu kino industrijoje aktyviai besireiškiančiais kūrėjais visame pasaulyje.

Filmas „Unfolded“ – bendras italų-lietuvių filmas. Jo režisierė Cristina Picchi. Darbas su šia režisierė Jus suvedė ne pirmą kartą. Kaip susipažinote su ja? Kaip sekėsi dirbti su italais?

Saulius Lukoševičius.

Sauliaus Lukoševičiaus albumo nuotr.

Su C. Picchi esame pažįstami nuo 2013 m., kuomet kūrėme jau anksčiau minėtą Rusijoje filmuotą kino juostą „Žiema“. Nuo tada ir užsimezgė draugystė, besitęsianti iki šių dienų. Kartu dirbome ir dirbame dėl tolesnių projektų, o filmas „Unfolded“ buvo mūsų ant-rasis filmas.

Ar darbo metu režisierius įsiklauso į operatoriaus nuomonę?

Kiekvienas režisierius nori, kad jo vizija būtų išpildyta kuo arčiau jos išvaizdavimo. Tad abipusis pasitikėjimas yra neatsiejama filmų kūrimo dalis. Tai yra labai svarbu. Jeigu įvyksta priešingai, kūrėjai neretai pasuka skirtingais keliais.

Minėto filmo tituose matome ir kitą lietuvišką pavardę – Lukas Trimonis. Prieš pusmetį kalbinau dar vieną lietuvių – Mantą Valantiejų – besiskinančią kelią į kino aukštumas Kalifornijoje. Gal subursite lietuvišką kino komandą Amerikoje?

Lukas Trimonis buvo prodiuseris, apie kurį pagalvoju svarstydamas galimybes, kaip Lietuva galėtų prisidėti prie šio filmo. Taip gimė mažoji Lietuvos-Italijos koprodukcija. Filmą iš dalies finansavo Lietuvos kino centras, tad galėjome leisti į jo kūrybą. Nuolatos galvoju, kaip Lietuvą įtraukti į savo kuriamus projektus. Ne visuomet pavyksta.

Su Mantu Valantiejumi esame pažįstami dar nuo 2013 m., kai jis atvyko į 18-ąjį Vilniaus tarptautinį kino festivalį „Kino pavasaris“ pristatyti filmo „Kalifornija“ (rež. Tomas Vengris). Šiame filme Mantas atliko pagrindinį vaidmenį. Beje, šis filmas buvo T. Vengrio baigiamasis režisūrinis darbas Amerikos filmų institute.

2014 m. mano ir Manto keliai vėl susikirto „Kino pavasaryje“, kur filmų premjeras turėjome tame pačiame seanse ir ryšius palaikome ligi šių dienų. Net neabejoju, kad keliai filmavimo aikštelėje su šiais ar kitais lietuviams dar susikirs (šypsosi).

O laisvalaikis? Ar lieka laiko jam?

Tiesą pasakius, jo visiškai nėra. Žinau, kad ant-rus metus bus šiek tiek daugiau laiko, tad bandysiu jį išnaudoti naujų pažinčių užmezgimui. Taip pat noriu šių metų rudenį padaryti savo prisistatymą su darbų peržiūra Los Angeles gyvenantiems žmo-

nėms. Yra ką parodyti ir, manau, būtų smagus renginys. Labai tikiuosi, kad šįkart pavyks.

Esate Lietuvių fondo stipendininkas. Fondas džiaugiasi savo stipendininkų pasiekimais. Tad smalsu, kaip sužinojote apie Lietuvių fondą ir jo teikiamas stipendijas studentams?

Kaip minėjau anksčiau, svajonei studijuoti Amerikos filmų institute ruošiausi ne vienerius metus. Ieškodamas mecenatų peržiūrėjau daug įmanomų paramos šaltinių. Keletas draugų, jau anksčiau gavusių LF stipendiją, parekomendavo kreiptis į Lietuvių fondą. Noriu nuoširdžiai padėkoti visiems tikėjusiems, vienaip ar kitaip prisidėjusiems prie mano svajonės studijuoti vienoje stipriausių pasaulyje kino operatorių mokyklų.

Ačiū už pokalbį. Linkiu sėkmingų studijų ir kūrybinės sėkmės.

Lietuvių fronto bičiulių politinių studijų savaitgalis Kaune

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Rugpjūčio 10–11 dienomis Kauno miesto savivaldybės didžiojoje salėje vyko tradicinio Lietuvių fronto bičiulių (LFB) politinių studijų savaitgalio renginiai. Šios patriotinės Jungtinės Amerikos Valstijose lietuvių pokario metais įsteigtos organizacijos politinių studijų savaitgaliai ar net savaitės daugelį metų buvo rengiami lietuvių išeivių telkiniuose – Dainavos stovyklavietėje Michigano valstijoje, Los Angeles Kalifornijoje, Čikagoje ir kitur.

Aktyvi organizacijos veikla JAV

1951-aisiais įsteigta LFB organizacija tęsia 1941–1944 metais veikusio Lietuvių fronto tradicijas. Studijų ir poilsio savaitės Amerikos lietuviams pradėtos rengti 1957-aisiais. 1960 m. Čikagoje buvo įsteigtas fondas „Į laisvę“ lietuviškai kultūrai plėtoti.

Organizacija daug prisidėjo prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įkūrimo, rėmė neoficialias, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto neremiamas Lietuvos laisvinimo iniciatyvas – įsteigė Rezoliucijoms rengti komitetą (1961), 1981 m. finansiskai parėmė susikūrusią Amerikos baltų lygą.

1953–1992 metais LFB leido žurnalą „Į laisvę“. Nuo 1990 m. organizacija veiklą pradėjo perkelti į Lie-

niuose gausiai dalyvaudavo buvę Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencinio judėjimo dalyviai, kultūrininkai ir visuomenininkai.

Vienas iš pagrindinių šio renginio organizatorių, JAV lietuvių gydytojas prof. Rimtautas Marcinkevičius sakė, kad „atkūrus Nepriklausomybę į Lietuvą sugrįžusiuose LFB ir 'Į laisvę' fondo lietuviškai kultūrai ugdyti studijų savaitgaluose dalyvaudavo iškiliausi išeivijos žmonės – dr. Adolfas Damašis, dr. Vytautas Antanas Dambrava, dr. Juozas Kazickas, dr. Petras Kisielius, dr. Nijolė Bražėnaitė ir kiti. Gaila, tačiau iniciatyva galiausiai nutrūko, apskritai amžiaus pradžioje Lietuvos visuomenėje trūko alkio savo politinės būklės svarstymams“. Pasak jo, šiandien gaiviname šią nuostabią tradiciją jau su visiškai kita jaunų Lietuvos mokslininkų karta.

Pranešimai aktualiais klausimais

Pirmąją renginio dieną pranešimą apie 1941 m. birželio sukilimą ir anti-nacinę rezistenciją Lietuvos istoriografijoje skaitė Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) prof. Kęstutis Skrupskelis, VDU prof. Jonas Vaičenonis kalbėjo apie Kazį Škirpą, o JAV lietuvių vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės byloje analizavo LFB atstovė, žymi JAV lietuvių visuomenininkė Angelė Nelsienė. Apie 1941 m. birželio sukilimą Lietuvos ir užsienio šalių istoriografijoje 1990–2011 metais kalbėjo dr. Arūnas Bubnys iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro.

Po pietų renginyje buvo skaitomi pranešimai apie tai, kaip pavyti Europą, jei nuo jos tolstame, apie Lietuvą informaciniame kare, šeimos vertybes, Lietuvos mokyklų reformų kelyje, kalbėta apie tai, kaip Lietuvai išlikti Lietuvai geopolitiniame verpete, buvo surengtos diskusijos.

Antroji studijų savaitės diena prasidėjo šv. Mišiomis Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje, kurias aukėjo arkivyskupas metropolitas

Sigitas Tamkevičius. Savo pamoksle jis padėkojo užsienio, ypač Amerikos lietuviams už Lietuvos laisvės siekio palaikymą ir kalbėjo, kad dabar, kai Lietuva laisva, svetur gyvenančių lietuvių parama išlieka labai reikalinga.

Susirinkusius pasveikinęs prof. R. Marcinkevičius prisiminė, kad šią veiklą perėmė iš aktyviųjų LFB Žibutės Brinkienės ir Juozo Kojelio. Jis priminė, kad LFB 2008 m. įsteigė Laisvės premiją, kuri pirmą kartą buvo skirta Sausio 13-osios įvykiuose žuvusiai Loretai Asanavičiūtei. Šia premija buvo apdovanoti ir pulkininkas Vytautas Pociūnas (po mirties), kai premija buvo įteikta Los Angeles viešėjusiam jo broliui.

Premija buvo apdovanota ir New Yorke Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Ramutė Žukaitė už kovą dėl lietuvių bažnyčios išsaugojimo šiame mieste. Premijos laureatais taip pat tapo žurnalistas Valdas Va-

siliauskas, rezistentas ir Kovo 11-osios akto signataras Algirdas Patackas, kunigas Adolfas Svarinskas, sesuo vienuolė Nijolė Sadūnaitė bei kiti asmenys.

Įteiktos 2017–2019 metų Laisvės premijos

2017-ųjų ir 2018-ųjų metų premijų laureatai negalėjo atvykti jų atsiimti į JAV, tad jos buvo įteiktos šio renginio metu. 2017 m. premija buvo apdovanotas jaunas politologas Vytautas Sinica, kuris yra Sei-

Renginyje dalyvavo ir Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius (d.). Šalia jo – kunigas R. Grigas, apdovanotas 2019 m. Laisvės premija.

mo nario Eugenijaus Jovaišos patarėjas. Laureatas įvertintas už aktyvią veiklą, „Pro Patria“ organizacijos steigimą. Iš prof. R. Marcinkevičiaus rankų atsiėmęs diplomą ir 1 000 dolerių premiją, laureatas perskaitė pranešimą „Viena Lietuva?“ apie šių dienų politines aktualijas.

2018 m. LFB Laisvės premijos laureatu tapo rezistentas, visuomenininkas, laisvės kovų dalyvis Petras Plumpa. Už savo antisovietinę veiklą jis du kartus buvo nuteistas ir ištremtas, kartu su Kauno arkivyskupu emeritu S. Tamkevičiumi jis leido „Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką“, po Nepriklausomybės atkūrimo buvo Lietuvos vyriausybės patarėjas religijos klausimais, yra padovanotas Vyčio kryžiaus 3 laipsnio ordinu. Atsiėmęs premiją, jis taip pat perskaitė pranešimą „Laisvė ieško tikslo“.

Šių metų Laisvės premija paskirta kunigui, vienam iš „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ bendradarbių, aktyviam Sąjūdžio veikėjui Robertui Griui. Jam diplomą bei 1 000 dolerių premiją taip pat įteikė prof. R. Marcinkevičius. Laureatas sakė, kad tai pirmoji jo kada nors gauta premija ir dėkojo LFB organizacijai.

R. Grigas perskaitė pranešimą „Lietuviai, žydai ir atmintis“, kuriame užsiminė ir apie tai, kad jo seneliai buvo žydų gelbėtojai, ir apie tai, jog pastaruoju metu jau nesilanko Holokausto aukų pagerbimo renginiuose Lietuvoje, nes juose sulaukdavo nepalankių žvilgsnių ir nesupratimo. Jo nuomone, jautrių istorinių klausimų negalima nagrinėti vienpusiškai, reikia atsizvelgti į visas aplinkybes ir kontekstą.

LFB politinių studijų savaitgalio dalyviai, išklause paskaitas, tęsė diskusijas, buvo priimtos rezoliucijos, o renginys baigtas bendru Lietuvos himno giedojimu.

Laisvės premiją P. Plumpai (d.) įteikia R. Marcinkevičius.

tuvą – Kaune įsikūrė „Į laisvę“ fondo filialas. 1995 m. konferencijoje LFB paskelbė apie veiklos perorientavimą iš pasipriešinimo į politinę ir pasiskelbė remiantys ideologiškai artimas Lietuvos politines partijas – Tėvynės sąjungą, Lietuvos krikščionių demokratų partiją ir kitas.

Veikla persikėlė į Lietuvą

Politinių studijų savaitgalio organizatoriai priminė, kad atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę panašaus pobūdžio renginiai buvo pradėti organizuoti ir Lietuvoje – juose buvo keliami Lietuvos laisvinimo, vėliau, jau atkūrus Nepriklausomybę – jos įtvirtinimo klausimai, analizuojamos rezistencinio paveldo išsaugojimo ir pilietinės demokratijos idėjų sklaidimo galimybės, keliami politinio ir visuomeninio gyvenimo skauduliai. Šiuose rengi-

Renginio dalyviai Kauno savivaldybės salėje.

Trispalvė visai Lietuvai.

J. Stacevičiaus/LRT nuotr.

Laboratoriniai tyrimai ...lietuvų kilmei nustatyti.

LRT.lt sustabdytas kadras

Mūsų genai – vieni mažiausiai pakitusių Europoje

Sakoma, kad kiekvienas žmogus yra skirtingas. Tačiau lietuvių genus tyrinėję mokslininkai sako, kad ne tokie čia mes ir skirtingi, o mūsų genai – vieni mažiausiai pakitusių Europoje.

Klausimas „Iš kur aš atsiradau“ kamuoja ne tik vaikus. Lietuvių mokslininkai, vadovaujami genetiko, akademiko, profesoriaus Vaidučio Kučinsko, bandė išsiaiškinti, iš kur kilusi lietuvių tauta.

Tiriamaisiais tapo maždaug 700 žmonių iš skirtingų Lietuvos vietų. Asmenys turėjo gyventi nedideliuose miesteliuose ar bažnytkaimiuose, ten būti gimusiais ir augusiais ne tik jie, bet ir jų tėvai bei seneliai.

„Dabar žmonės, tyrinėję ir patys, siunčia mėginius kažkur į Ameriką ir kitas šalis. Ten turi mitochondrijų DNR, arba ji turi chromosomą. Tai yra labai nedidelė viso genomo dalis. Ir tie radiniai, kuriuos randa žmonės, kartais labai suintriguoja, bet, pavyzdžiui, pagal mitochondrijų DNR sekos įvairovę Europoje europiečiai beveik nesiskiria“, – aiškina genetikas prof. V. Kučinskas.

Mokslininkai nustatė, kad jei lyginsime žmones iš Vakarų Europos ir lietuvius, tai mumyse didžiausias genetinis komponentas iš medžiotojų-rinkėjų, o tai reiškia, kad lietuviai – sena populiacija.

Šį genetikų teiginį patvirtina ir antropologai, sakantys, kad pirmieji gyventojai dabartinėje Lietuvos teritorijoje atsirado po paskutiniojo ledynmečio, kažkada prieš 11–12 tūkstančių metų.

„Mes iš tų archajinių genomų turime daugiausia požymių ir esame seniausi. Kita vertus, tai rodo, kad gyvenome pakankamai uždari. Panašiai, kaip baskai ar Sardinijos saloje gyvnantys italai. Tokio lygio izoliacija. Anksčiau galvojo kad tik tiek, tai dabar dar lietuviai atsirado“, – pasakoja genetikas.

Iš skirtingų šalies regionų – Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos ir Žemaitijos – kilę pašnekovai irgi pabandė kartu pasiaiškinti, o kurgi yra jų šaknys.

„Aš nežinau tų visų atradimų, tik žinau, kad aukštaitiai kiekvienas yra iš ta lopinėlia, kur anas išdygo“, – tarmiškai sako aukštaitis Vladas Braziūnas.

„Jei in mane pažiūrėsit, tai matos truputukų jau tamsesnis. O kaptį iš tikrųjų buvo... Dzūkai kariavo, jotvingiai kariavo, tai gal kas ir atėjo ir kažkas atsitiko... Gal nuo to ir esam truputukų tamsesni“, – dzūkiška tarme kalba Darius Mockevičius.

Dabartinė Lietuvos populiacija yra sudaryta iš ankstesnių baltų genčių atstovų, tačiau genetiniai tyrimai liudija, kad mūsų genomą suformavo ir to-

limesnių kraštų ar net žemynų atstovai.

Tirdami DNR sekos įvairovę, mokslininkai pirmą kartą nustatė, kad lietuvių genomą formavo protėviai iš trijų priešistorės laikotarpių – iš Uralo stepių, Vidurio Europos ir Skandinavijos pusiasalio.

„Lietuviai daugiausia turi tų požymių, kuriuos Vakarų Europoje turi medžiotojai rinkėjai. Prancūzijoje gyvenantys žmonės tų požymių jau turi net mažiau, nei mes turime. Taip pat daug turime iš Kaspijos kurganų kultūros.

Jei tiri genetinius požymius pagal 700 tūkst. nuklotidų ir uždedi ant Europos žemėlapiu, tai gauni labai panašų rezultatą. Tai reiškia, kad veiksniai, lemiantys skirtumus, yra geografiniai, o antra, kaip veiksnys buvo migracija“, – aiškina V. Kučinskas.

Genetiniai tyrimai parodė, kad lietuviai daugeliu atvejų yra panašiausi į tuos Vidurio Europos gyventojus, kurie ten gyveno prieš 5–8 tūkst. metų. Pavyzdžiui, šių dienų prancūzai yra mažiau panašūs į prieš 5–8 tūkstančių metų Prancūzijoje gyvenusius žmones nei dabartiniai lietuviai.

„Kai indoeuropiečiai atėjo nuo Kaspijos jūros, tai jie atėjo ir užkariavo. Tai pakeitė šiek tiek genomą, tos bangos taip ir ėjo. Kultūriškai žiūrint, Lietuvoje buvo skirtingos kultūros skirtingose šalies dalyse. Tam įtakos gali turėti aplinkiniai.

Dar daugiau, genomai nepasikeičia, bet kultūriškai tai jau kinta – kažkas atneša kokį įrankį, šakutę. Taigi, kultūrinė ir genetinė evoliucija gali visiškai skirtis. Geografiškai ir genomiškai žiūrint, didžiausi skirtumai tarp šiaurės vakarų žemaičių ir pietryčių aukštaičių, t. y. dzūkų“, – teigia genetikas.

Žmonės skirtinguose Lietuvos teritorijos regionuose gyveno sąlyginai izoliuoti dėl tankių miškų, pelkių. Todėl anksčiau reikšmingesni genetiniai skirtumai egzistavo tarp lietuvių iš skirtingų geografinių regionų, tačiau šiuolaikinėje lietuvių populiacijoje jie beveik išnyko, o legendos apie tuos skirtumus turbūt dar ilgai egzistuos.

„Jei galvojate, kad žmonės nuo Suvalkijos taupūs, visą laiką skaičiuoja ir neturi šimto, tik 2 po 50, tai čia iš pavydo yra sukurti stereotipai. Nes aš iš Suvalkijos ir nei skūpi, taupi, nei mašinukes parduodu“, – juokauja suvalkiečių Ugnė Galadauskaitė.

„Žemaičiai – kieti vyrai, jis gal tylėti, bet jei kas nepatiks, kap žeibs viena, tai visa raga nulaktys. Esam kontrūs... Nežinau, ar čia nuo vikingų, a ne, nelabai tuo klausimu būčiau įsigilinęs“, – „žemaičiuoja“ Mindaugas Tenziagolskis.

Savojo gimtojo krašto, o tiksliau – regiono, skirtumus įvardinti pašnekovams tikrai nėra lengva užduotis. Kur

kas lengviau sudėlioti bendrą lietuvių portretą, kurį genetikams tikrai sunkiai pavyktų sudėlioti.

„Šiaip lietuvis tvirtas vyras su tvirtu žodžiu ir kulokiu. Laikosi žodžio. Toks grynas. Išvaizda, linksmas plauka pliki“, – žemaitiškai apibūdina M. Tenziagolskis.

„Lengviau sakyti, kas ne tep būdinga – kol kas tamsesne oda, raudoni plauka“, – aukštaitiškai atsako V. Braziūnas.

„Lietuvio tipažas? Jei tep iš šono pažiūrėčiau, tai iškart galvoju apie mote-

riškį, man tai pirmiausia geltonkasė, mėlynakė, dar veido gražaus pirmiausia. Tai vat ir sakau, kad ir yra pačios gražiausios lietuvaitės ant lietus ir nereikia čia vinoci žodžių in vatą, kad gražiausia lietuvaitė“, – sako dzūkas D. Mockevičius.

O štai šitas lietuvių įvaizdis – šviesiaplaukis, mėlynakis – susiformavo XIX amžiuje. Tikėtina, kad tai padiktavo lietuvių liaudies dainos, kur ir mergelės – geltonkasės lėlijėlės ir bernūželiai – tarsi dobilėliai.

LRT.lt

Plevėsuojančios Lietuvos vėliavos – mūsų laisvės simbolis.

E. Genio/LRT nuotr.

Jau didžiojuosi savo tėvyne.

E. Genio/LRT nuotr.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamentu. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500

www.draugofondas.org

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Latvija: lietuvių rūpestį suprantame, bet...

Ryga (BNS) – Latvijos ekonomikos ministras Ralfs Nemiro sako suprantantis Lietuvos rūpestį dėl Astravo atominės elektrinės saugumo, bet teigia, kad sprendimas dėl prekybos elektra su Rusija priimtas atsižvelgus į Latvijos interesus išvengti elektros trūkumo.

Latvijos vyriausybė paskelbė, kad Lietuvai nutraukus elektros energijos prekybą su Baltarusija, ji perkels elektros prekybą ties Latvijos siena.

Lietuvos pareigūnai nerimauja, kad tokiu būdu Astravo jėgainėje pagaminta elektra per Latviją pateks į

bendrą rinką. Prezidentas Gitanas Nausėda dėl Latvijos sprendimo išsakė apgailestavimą.

R. Nemiro teigia, kad „neegzistuoja Baltarusijos ar Rusijos elektra, yra tik elektra“, kurią galima pirkti rinkoje siekiant sumažinti deficitą.

„Jei Lietuva sustabdys prekybą su Baltarusija, mes ją perkelsime ties Latvija. Neturime pajėgumų gaminti pakankamai energijos, todėl atsiranda deficitas“, – sakė Latvijos ministras.

Jis kartu pabrėžė remiantis Lietuvos reikalavimus, kad Astravo atominė elektrinė turi atitikti tarptautinius saugumo standartus.

Vyks trečioji V. Adamkaus konferencija

Vilnius (ELTA) – Tęsiant prezidento Valdo Adamkaus laikais pradėtas tarptautinių konferencijų Vilniuje tradicijas, prezidentas Gitanas Nausėda rugpjūčio 22–23 dienomis atidarys Prezidentūros duris jau trečius metus rengiamai prezidento Valdo Adamkaus konferencijai.

Pirmoji prezidento V. Adamkaus konferencija buvo surengta 2017 metais, siekiant aptarti mūsų transatlantinės bendruomenės regioninės lyderystės užsienio politikoje būtinybę. Antrosios konferencijos metu dėmesys buvo sutelktas į Rusijos ateitį, o šiais metais bus daugiausia koncentruojamas į ES

ir NATO plėtrą į Rytus, turint omenyje Vokietijos pirmininkavimą ES 2020 m. ir pasiruošiant Lietuvos pirmininkavimui 2027 m. bei siekiant įtvirtinti Ukrainos, Sakartvelo ir Moldovos narystę šiose organizacijose. Konferencijoje dalyvaus šių šalių lyderiai.

Pagrindinis konferencijos koordinatorius, Washingtono John McCain instituto direktorius ir JAV prezidento Donald Trump administracijos atstovas Ukrainai Kurt Volker Prezidentūroje surengs senatoriaus J. McCain atminimo debatus „Ar išlieka demokratijos ir laisvės vertybės užsienio politikos darbotvarkėje?“

Norinčiųjų tapti kunigais mažėja

Vilnius (BNS) – Šiemet į Lietuvoje veikiančias kunigų seminarijas priimti devyni jaunuoliai – mažiau nei ankstesniais metais.

Vilniaus kunigų seminarija skelbia priėmusi šešis kandidatus į parengiamąjį kursą, Kauno kunigų seminarija pasirinko tris kandidatus.

Pernai trys Lietuvoje veikiančios seminarijos pasipildė 11 jaunuolių, 2017-aisiais seminarijos priėmė 19 naujokų.

Kaip sakė Telšių vyskupijos kunigų seminarijos rektorius Saulius Stumbra, Telšių seminarija jau kurį laiką vykdo bendrą ugdymo procesą su Kauno kunigų seminarija – priima jaunuolius į parengiamąjį (vadinamąjį propedeutinį) kursą Telšiuose, vėliau, nuo antrųjų metų, klierikai studijuoja Vytauto Didžiojo universitete Kaune.

S. Stumbra pripažįsta, kad besirenkančių kunigystę mažėja. Ši tendencija, anot jo, vyrąja visoje Europoje.

„Lietuva niekuo neišsiskiria iš

kitų Europos šalių pašaukimo į kunigystę klausimu – tendencija visur yra mažėjanti, netgi Lenkijoje. Reikia labai realiai įvertinti, kokia šalis yra Lenkija, kokia yra Lietuva. Tai tęsiasi ne pirmi metai, lemia ir objektyvūs, ir subjektiviški dalykai. Nes pašaukimas yra dovana“, – kalbėjo jis.

Pasak S. Stumbros, priklausomai nuo metų, studijas baigia ir daugiau nei pusė, ir mažiau nei pusė įstojusiuju.

Iš viso kunigų studijas trunka septynerius metus (vieneri parengiamieji metai, du metai filosofijos kurso ir keturi – teologijos).

Lietuvos Vyskupų Konferencijos duomenimis, praėjusių metų pabaigoje Lietuvoje tikintiesiems patarnavo 816 kunigų, tarnystei rengėsi 54 seminaristai. Iš viso Lietuvoje pašvęstąjį gyvenimą pasirinkę per 1,5 tūkst. vyrų ir moterų.

Pernai Lietuvoje taip pat buvo 602 įžadus davusios vienuolės ir 148 vyrai vienuoliai.

Žmonės sunešė 2 tūkst. radijo imtuvų

Vilnius (ELTA) – Rugpjūčio 23-iąją sostinės Katedros aikštėje iškilis milžiniška radijo imtuvų instaliacija, priminsianti apie radijo reikšmę suburiant milijonus žmonių ir gyvą grandinę, prieš 30 metų nusidriekusią Baltijos kelyje.

Instaliacijos autoriai menininkai Viačeslavas Mickevičius ir Ieva Makauskaitė. „Baltijos kelias buvo komunikuojamas ir koordinuojamas būtent per radiją, tai ar gali būti geresnė proga priminti apie tai?“, – sako V. Mickevičius.

Katedros aikštėje rugpjūčio 23 d. visi surinkti radijo imtuvai 20 m ilgio ir 13 m aukščio instaliacijoje „Radijo banga“ bus nustatyti veikti viena banga ir transliuos legendinį kūrinių „Bunda jau Baltija“.

Pagrindinė žmonių grandinės informavimo ir koordinavimo priemonė – buvo radijas.

Vytauto Daraškevičiaus nuotr.

Lietuvai ir visai Europai svarbų įvykį įamžinanti instaliacija gyvuos ir po rugpjūčio 23-iosios – kitamet iš jos bus kuriama skulptūrinė kompozicija Europos parke.

Kovos su psichikos ligoms, ne su ginklų kontrole

Manchester, New Hampshire (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump pareiškė, kad po ši mėnesį šalį sukrėtusių šaudynių Ohio ir Teksase jis mano, kad siekiant mažinti tokių nusikaltimų skaičių reikia sutelkti dėmesį į psichinius ligonius, o ne ginklų kontrolę.

D. Trump sakė, jog nori visoje šalyje atidaryti daugiau psichiatrijos

ligoninių.

„Šalinsime iš gatvių psichikos ligonius ir pavojingas žmones, kad mums nebereikėtų dėl jų sukli galvos“, – kalbėjo prezidentas.

Anot prezidento, jis neleis, kad po šio mėnesio žudynių būtų imtasi kokių nors priemonių, dėl kurių „įstatymus gerbiantiems žmonėms“ būtų sunkiau „apsiginti“.

Nesuteiks pilietybės, turintiems socialinių lengvatų

Washingtonas (BNS) – JAV prezidento Donald Trump administracija paskelbė naujas taisykles, kurios leis nesuteikti pilietybės ar leidimo gyventi šalyje imigrantams, gaunantiems maisto talonus, nemokamą medicinos pagalbą arba kitokių socialinių lengvatų.

Naujosios taisyklės gali atimti viltį gauti pilietybę iš milijonų daugiausia Lotynų Amerikos kilmės migrantų, kurie dirba už mažą atlygį ir iš dalies yra priklausomi nuo socialinių lengvatų, kad išgyventų.

Be to, nauja tvarka veikiausiai uždarys duris neturintiems ir žemesnės kvalifikacijos migrantams, dar neatvykusiems į JAV, besiviliančiams teisėtai įsitvirtinti šalyje.

Pristatydami naują „valstybės išlaikymo“ įstatymo apibrėžimą Baltieji rūmai pranešė, kad į Jungtines Valstijas negalės patekti migrantai, kuriems reikia valstybės paramos, o tie, kurie jau yra šalyje, negalės gauti ža-

liosios kortos arba JAV pilietybės.

„Siekiant apsaugoti išmokas Amerikos piliečiams, imigrantai privalo būti finansiškai savarankiški“, – Baltųjų rūmų pranešime cituojamas D. Trump.

„Daug pilietybės neturinčių asmenų ir jų šeimų pasinaudojo mūsų dosnėmis viešosiomis išmokomis, ribotais ištekliais, kurie galėtų atitekti pažeidžiamiems amerikiečiams“

Naujosios taisyklės gali paveikti apie 22 mln. pilietybės neturinčių legalių JAV gyventojų ir maždaug 10,5 mln. nelegalių imigrantų, kurių daugelis jau seniai gyvena šalyje.

„Prezidento Trump administracija per valstybės išlaikymo taisyklę sutvirtina savarankiškumo ir asmeninės atsakomybės idealus, užtikrindama, kad migrantai galėtų patys save išlaikyti ir čia, Amerikoje, taptų sėkmingi“, – sakė JAV pilietybės ir imigracijos tarnybų direktoriaus pareigas einantis Ken Cuccinelli.

JK gali pristigti maisto, benzino ir vaistų

Londonas (BNS) – Vadinamojo kietojo „Brexit“ atveju Didžioji Britanija gali susidurti su maisto, degalų ir vaistų deficitu ir chaosu šalies uostuose, pranešė savaitraštis „The Sunday Times“, remdamasis nutekėjusiu vyriausybės dokumentu.

O Airijos saloje greičiausiai atsiras vienokia ar kitokia griežtai saugoma siena, rašoma dokumente.

Vyriausybės kanceliarijos ministerijos ši mėnesį parengtame dokumente išvardytos galimos „Brexit“ be sutarties su Europos Sąjunga (ES) pasekmės, rašo leidinys.

Dokumente pažymima, jog dėl tiekimo problemų gali sutrikti degalų skirstymas, o iki 85 proc. sunkvežimių, į žemyninę Europos dalį vykstančių per pagrindinius uostus, gali būti nepasirengę patikrai Prancūzijos muitinėje.

Taip pat sumažės šviežių maisto produktų pasiūla ir pakils jų kainos, rašo savaitraštis.

Dvišalių susitarimų, kurie leistų išspręsti šias problemas, šiuo metu nėra. Todėl prekių tiekimo iš ES į Didžiąją Britaniją sutrikimai gali tęstis iki trijų mėnesių.

D. Trump nori, kad JAV įsigytų Grenlandiją

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump klausia savo patarėjų, ar Jungtinės Valstijos galėtų įsigyti Grenlandiją, rašo JAV verslo dienraštis „The Wall Street Journal“, remdamasis informuotais šaltiniais.

D. Trump yra išreiškęs susidomėjimą šia autonomiškąja Danijos teritorija, kurios didžiąją dalį dengia ledas, ir savo patarėjų klausęs, ar Jungtinėms Valstijoms būtų įmanoma ją įsigyti.

JAV prezidentą domina teritorijos gamtiniai išteklių ir geopolitinė svarba, rašo leidinys.

Danija 2 mln. kvadratinėjų kilometrų salą kolonizavo XVIII amžiuje. Joje gyvena beveik 57 tūkst. žmonių.

Baltieji rūmai šio pranešimo oficialiai nepakomentavo. Komentarų kol kas nepateikė ir Danijos ambasada Washingtono.

Kai kurie D. Trump patarėjai sako, kad Jungtinėms Valstijoms galėtų būti

JAV norėtų įsigyti Grenlandiją.

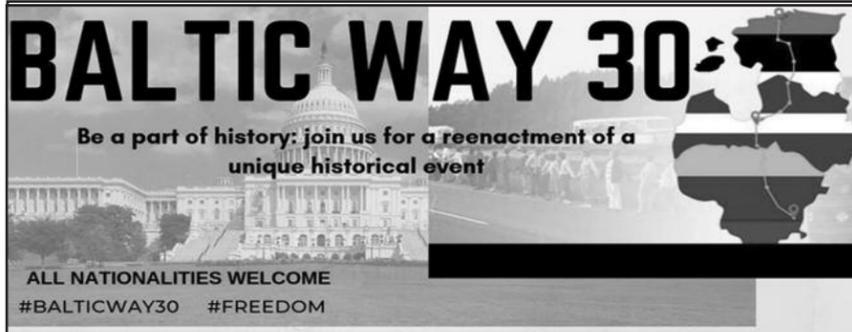
DW nuotr.

paranku įsigyti į šiaurės-rytus nuo Kanados esančią Grenlandiją, o kiti tai pavadino „trumpalaikė prezidento užgaida“.

Grenlandijoje jau ne vieną dešimtmetį veikia šiaurės Jungtinių Valstijų karinė bazė.

Pranešama, jog D. Trump rugsėjį ketina apsilankyti Kopenhagoje.

Beje, tai ne pirmas kartas, kai JAV prezidentas išreiškė susidomėjimą užsienio turtu: jis yra sakęs, jog „nuostabūs“ Šiaurės Korėjos paplūdimiai puikiai tiktų kotedžų kvartalų statybai.

Mielieji,

Minint 30-ąsias Baltijos kelio metines, **š. m. rugpjūčio 23 d., penktadienį**, Lietuvos ambasada Washingtone kviečia dalyvauti unikalią pilietinę akciją, kurios metu prisiminsime istorinį įvykį ir simboliškai susijungsime į Baltijos kelią, dar kartą parodydami pasauliui, jog kartu mes esame stiprūs ir nepalaužiami. **Maloniai visus kviečiame atvykti į Washingtoną, prie JAV Kongreso ir susikibus rankomis įprasminti šią be galo reikšmingą Lietuvai ir visoms Baltijos šalims sukaktį.**

Baltijos kelio paminėjimu Washingtone siekiame atkreipti JAV ir viso pasaulio visuomenės dėmesį į svarbią Baltijos valstybėms sukaktį, sužadinti JAV lietuvių ir kitų Baltijos šalių bendruomenių patriotiškumą, vienybę ir bendrumo jausmą. Baltijos kelyje prieš trisdešimt metų buvo išreikštas tvirtas Baltijos šalių žmonių noras gyventi laisvai ir nepriklausomai, priveržęs Sovietų Sąjungą po ilgų melo ir okupacijos dešimtmečių pripažinti Molotovo-Ribbentropo pakto egzistavimą ir paskelbti jį negaliojančiu.

Baltijos šalių broliai ir seserys, Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugai bei visi, kurie yra neabejingi laisvės siekiams, kviečiami paminėti šią istorinę sukaktį rugpjūčio 23 d., 1 val. p. p. prie JAV Kapitolijaus (vakarinėje pusėje).

Pasibaigus simboliniam Baltijos kelio paminėjimui, **2:30 val. p. p.** visus maloniai kviečiame atvykti į netoliese esantį restoraną „**Biergarten Haus**“ **1355 H Street NE, Washington D.C.**, neformaliai ir smagiam pasidarysimui.

Lauksime Jūsų atvykstant, pasipuošusių tautine atributika! Informuokite ir pakvieskite į renginį savo draugus ir pažįstamus.

LR ambasada Washingtone

KETVERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
NIJOLĖ GENYS POŠKUS

Tu būsi visuomet mylima, niekad nepamiršta ir amžinai pasigesta.

Liūdintys vaikai:

**Peter Poškus, Bernard Poškus,
Teresa Poškus, Helen Poškus-Schneider,
Mary Poškus-Fell ir anūkas Craig Poškus**

draugas.org/mirties

LKMA metinis suvažiavimas

LKMA nuotr.

Rugsėjo 14 d. Putname, Connecticuto valstijoje, Nekalto Prasidėjimo vienuolyno Raudondvaryje vyks metinis Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) suvažiavimas.

Jis prasidės **12 val. p. p.** priešpiečiais ir pirmininkės **dr. Mirgos Girniuvienės** pranešimu.

1 val. p. p. – **dr. Dovilės Budrytės** paskaita „Partizaniniai karai, atminties kovos: moterų pasakojimai ir patirtys“.

2 val. p. p. – **dr. Charles Perrin** paskaita „The Road to Lithuania: Jonas Šliupas and the Formation of Lithuanian National Identity“.

Po pertraukos ir užkandžių, **3:30 val. p. p.** girdėsime **Valdo Buožio** pranešimą „Kaip skiriasi įvairių istorikų žvilgiai į Lietuvos istoriją“.

Suvažiavimą užbaigs **Onutės Traitor** pranešimas „Reactions to ALKA Treasures in Lithuania“ (**4:30 val. p. p. – 5 val. p. p.**).

Apie dalyvavimą prašome pranešti **Mirgai Girniuvienei**

el. paštu mgirnius@hotmail.com

Lauksime visų atvykstant.

LKMA inf

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Riva
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-954-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vt. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Cases
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaiškūnų Užiegis
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

[www.facebook.com/
draugolaikrastis](http://www.facebook.com/draugolaikrastis)

www.DRAUGAS.ORG

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Detroito lietuviai minės 30-ąsias Baltijos kelio metines rugpjūčio 23 d., penktadienį, 1 val. p. p. prie vėliavos Dievo Apaizdos parapijos kieme (Southfield, Michigan). Apie Detroito lietuvių veiklą sužinosite klausydamiesi lietuviškos radijo laidos, kuri perduodama kiekvieną sekmadienį nuo 8:30 val. r. iki 9 val. r. (Detroito laiku) per WNZK 690 AM ir internetu: www.wnzk.com**

■ **Rugsėjo 21 d., šeštadienį, 6 val. v. – Pasaulio lietuvių centro puota „Laisvės alėja“. Vietas užsisakyti tel. 708-252-0051 (Rita) arba 708-557-3343 (Lina).**

■ **Spalio 19 d., šeštadienį, 6 val. v. Pasaulio lietuvių centre, R. Riškus salėje, vyks Maioronio lituanistinės mokyklos 60-mečio pokylis. Kviečiami abiturientai, rėmėjai ir visuomenė. Vietas užsisakyti tel. 630-853-5603 (Monika Dobrovolskytė).**

■ **Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p. visų laukiame „Draugo“ 110 metų sukaktuvių pokylyje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Programą pranešime netrukus. Organizacijai kviečiame užsisakyti stalus renginyje – pradžią jau padarė mecenatas adv. Donatas Januta iš San Francisco ir Vydūno jaunimo fondas ir Čikagos. Teiraukitės tel.: 773-585-9500**

EMBRACE FREEDOM

Kviečiame dalyvauti istorinio Baltijos kelio 30-mečio paminėjime

BALTIJOS KELIAS

2019 m. rugpjūčio 25 d., sekmadienį, 2 val. p. p.
Buckingham Fountain – Grant Park
301 S. Columbus Dr., Chicago, IL 60605

1989 m. trijų Baltijos šalių žmonės, siekdami laisvės, gyva grandine sujungė Vilnių, Rygą ir Taliną.

ŠILUVOS ATLAIDAI

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje

Rugsėjo 1-8 dienomis
Šv. Mišios 11:00 val. ryte

Svečias kun. Arvydas Liepa

Nativity BVM Church
6812 S. Washtenaw Ave • Chicago, IL 60629

Į šį sekmadienį, rugpjūčio 25 d., Čikagos centre vyksiantį Baltijos kelio 30-mečio minėjimą galite nuvykti užsakytais autobusais:

❖ **Autobusas nuo Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios Brighton Parke išvyks 11:30 val. r.**

❖ **Autobusas nuo Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Marquette Parke – 12:30 val. p. p. Kaina – 10 dol. vienam asmeniui**

Savo mašinas galėsite palikti prie bažnyčios
Dėl registracijos skambinti
Audrai **tel.: 773-776-4600** arba **773-860-7547**

❖ **Autobusas nuo Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyks 12 val. p. p. Kaina – 25 dol.**

Vietas autobuse užsisakyti **tel.: 630-257-8787**

Prieš renginį bus galima nusipirkti suvenyrinius Baltijos kelio marškinėlius. Kaina – 25 dol.

Kviečiame
į knygos „**AŠ ESU VANAGAS**“ pristatymą
ir susitikimą su knygos autoriumi –
istoriku, publicistu, visuomenės ir politiniu veikėju
ARVYDU ANUŠAUSKU

„Tikiuosi, kad perskaitę knygą supras viena – kaip sunku buvo būti Vanagu...“
Arvydas Anušauskas

Rugsėjo 4 d., 7 val. v.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje
6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629,
Tel. pasiteirauti **773-582-6500**

Renginio rėmėjai:
Lietuvių Fondas ir
JAV LB Kultūros Taryba

GEDIMINO
LITUANISTINĖ MOKYKLA

MOKSLO METŲ ATIDARYMO ŠVENTĖ

RUGSĖJO 7d. 10 VAL.

10:00 ATIDARYMO ŠVENTĖ
11:00-12:30 PAMOKOS
11:30-12:30 TĖVŲ SUSIRINKIMAS

126 N. LAKE ST. MUNDELEIN, IL 60060

REGISTRACIJA IR PAPILDOMA INFORMACIJA
WWW.GEDIMINOLITUANISTINEMOKYKLA.ORG